

Professionslæring og læremidler

DADI – Danskfagenes didaktik
Læreruddannelsen og forskningen
SDU 14. juni 2012
Jens Jørgen Hansen hansen@sitkom.sdu.dk

Hvor får vi viden fra?

Hvilke *pædagogiske eksperimenter* og *læringsaktiviteter* sætter vi i spil ved hjælp af *metoder*, *læremidler* og *læringsmiljøer* for at *stimulere læreprocesser* – og hvad skal viden anvendes til?

Perspektiv på læreruddannelsens opgave

Som læreruddanner uddanner man studerende i en *uddannelseskontekst* med henblik på fremtidigt at kvalificere deres virke i en *professionskontekst*, der har som mål at stimulere børn og unges *lære- og dannelsesprocesser* i en lærings- og dannelseskontekst

Læreruddannelsens opgave og grundlag

Dannelse
Faglighed
Kompetencer

Lærings- og dannelseskontekst
Elevens faglige kompetencer
Fælles Mål

Praksisudvikling

Praksishåndtering

Professionsdannelse og -faglighed

Professionskontekst

Fagdidaktiske kompetencer
Folkeskolelov og Fælles Mål

Professionsdannelse

Professionsfaglighed

Professionslæring

Uddannelseskontekst

Lærerfaglige kompetencer
Lov + Bekendtgørelse om
uddannelsen til
professionsbachelor som
lærer i folkeskolen

Eksempel – skriftlig kompetence

Dannelse
Faglighed
Kompetencer

Kommunikation
Information
Refleksion
Ekspresion
Argumentation

Praksisudvikling
Praksishåndtering

Professionsdannelse og -faglighed

Metodiske eksperimenter og didaktisk håndtering af mål, indhold, metoder, læremidler, organisation, evaluering og læringsmiljøer

Professionsdannelse
Professionsfaglighed
Professionslæring

Viden om skriftsprog, skrivepædagogik og børns skriftsproglige udvikling
Personlig skrivekompetence
Didaktisk kompetence
Professionsidentitet – hvorfor er skriftsproglig kompetence vigtigt?

Professionslæring

Læringsaktiviteter	Metoder	Læremidler	Læringsudbytte
Teoretisk tilegnelse	Selvstudie, forelæsning, oplæg	Artikler, lærebog, e-bog, fysisk forelæsning, videoforelæsning	Tilegnelse af faglige traditioner, teorier, begreber og metoder
Diskussion	Dialogisk undervisning og gruppearbejder	Fysiske uv-rum, online-konferencer, sociale medier	Kommunikere og argumentere om fag og undervisning
Øvelse	Værkstedsarbejde, rollespil, praktik, mesterlære	Simuleringer (fx pædagogiske computerspil) og værksteder	Træning af færdigheder og metoder og håndtering af situationer
Undersøgelse	Feltstudier, projektarbejde, casestudier	Forskningsartikler, netressourcer, empiri fra praksis, cases	Selvstændig håndtering af problemstillinger
Vidensproduktion	Rapporter, opgaver, logbøger, portfolioer, pod- og podcast	Programmer til tekstbehandling og samskrivning, blogs, wikis	Udvikle og udtrykke egen forståelse Producere egne læremidler

Læremiddeltyper (Hansen 2010)

Semantiske læremidler	Didaktiske læremidler	Funktionelle læremidler
Tekster og artefakter Repræsenterer viden og kan indgå som indhold i øvelser, cases og projekter	Lærings- og undervisningssystemer Formidler mål, indhold, aktiviteter og metoder	Teknologier Faciliterer og muliggør læreprocesser: ideudvikling, informationsbearbejdning, produktion, præsentation, kollaboration, kommunikation
Avisartikler, fagbøger, film, læringsobjekter	Lærebogen, i-bogen, e-bogen, pædagogiske computerspil	Mind-map, tekstbehandling, wiki, blogs, læringsplatforme
Lære <i>i</i>	Lære <i>i</i> og <i>med</i> Fungerer også som <i>parallellærer</i>	Lære <i>med</i> <i>Facilitere rum</i> for læring

The medium is the message

Nye medier og teknologier:

- påvirker generelt vores måde at tænke, interagere, bearbejde viden på og kommunikere på – nye typer studerende
- skaber nye muligheder for undervisning og læring
- udvikler nye faglige områder og pædagogiske praksisser:
 - Nye faglige kompetencer – fx it og mediekompetence
 - Ny pædagogik – fx *kollaborativ skrivepædagogik*
 - Nye kontekster for professionslæring – fx *professionswiki*
 - Nye koblingsmuligheder mellem kontekster – fx mellem undervisning og praktik – *studerende som læremiddelproducenter*

Ny teknologi – ny pædagogik

Traditionel skrivepædagogik

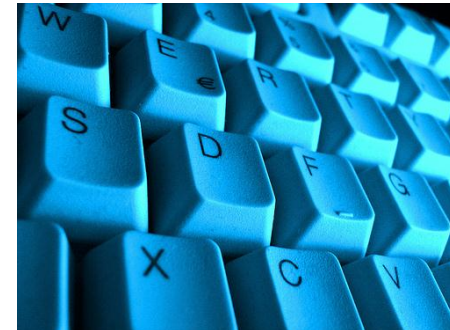
pen og papir – individuel læreproces

Procesorienteret skrivepædagogik

computerens skriveprogram

kooperativ metode – arbejdsdeling

Kollaborativ skrivepædagogik

web 2.0-skriveprogram (google.docs)

kollaborativ metode – gensidig afhængighed

verden som modtager (wiki)

Christensen og Hansen *Men vi gider ikke mere papir*, 2010

Kollaborativ skrivepædagogik

Udvikle fælles skriveprojekt og social kontekst for skrivning

Kollaborativ metode: informationssøgning, samarbejde og videndeling – sekvens af mentale og sociale processer

Eleven producerer tekst på vej i samarbejde med andre og for andre

Lærer/elever vejleder – lærer retter

Nettet og web 2.0 som ressourcer for information, samarbejde og distribution

Wikien, bloggen.

Eksterne læsere/skrivere

Læreren

Responsgruppen

Eleven/
skrivegruppen

Professionswiki

Danskprojektet *Kanon i praksis*

[Opret en konto eller log på](#)

University College
SJÆLLAND

Side [Diskussion](#)

Vis [Se kilden](#) [Se historik](#)

[Gå til](#) [Søg](#)

Steen St. Blicher

Udarbejdet af: Sigrید Elise Aagaard Nielsen, Camilla Kruse, Nikolaj Hough og Jonas Brøndum

Steen Steensen Blicher (11.10.1782 - 26.03.1848) er en af de danske kanonforfattere og en af de helt centrale skikkelser i prosagennembruddet. Han er kendt for sine noveller, der er præget af poetisk realisme. Han har et omfattende forfatterskab, hvilket skyldes, at han var en af de eneste forfattere i hans tid, der skrev for at leve. Blichers noveller har den tragiske begivenhed i centrum og et persongalleri bestående af borgere og småkårsfolk i Jylland. Blicher er ikke kendt for selve indholdet i sine historier, men mere for måden han skriver på og brugen af fortæller og miljø. Vi har derfor ikke valgt at beskæftige os med Blicher på baggrund af den periode han skrev i, men mere på baggrund af hans revolutionerende skrivestil. Ud fra ovenstående mener vi, at Blicher er velegnet at bruge til litteraturhistorisk læsning i folkeskolen, idet man gennem hans tekster f.eks. kan sætte fokus på en -isme, en genre, en særlig brug af fortælleren eller bare forfatterskabet i sin helhed.

St. St. Blicher (1782-1848)

Indholdsfortegnelse [\[skjul\]](#)

- [1 Den Blicherske novelle](#)
- [2 Poetisk realisme](#)
- [3 Litterære tekster](#)
- [4 Hosekræmmeren](#)
- [5 Sildig Opvaagnen](#)
- [6 Præsten i Vejlbj](#)
- [7 Det er hvidt herude](#)
- [8 Blicher i undervisningen](#)
- [9 Litteratur](#)

Den Blicherske novelle

Den Blicherske novelle siges at være starten på den danske novellegenre, men indeholder også nogle helt særlige træk, der netop kan placere den i en genre for sig selv. Fortællingerne foregår

Navigation

- [Forside](#)
- [Forside for skribenter](#)
- [Aktuelle begivenheder](#)
- [Seneste ændringer](#)
- [Tilfældig artikel](#)
- [Hjælp](#)

Værktøjer

- [Hvad henviser hertil](#)
- [Relaterede ændringer](#)
- [Specialsider](#)
- [Udskriftsvenlig udgave](#)
- [Permanent henvisning](#)
- [Export as ePub](#)

Professionswiki

Tom Steffensen, UC Sjælland:

- Genre: en professionswiki kan bruges som en dynamisk opgavebank (dvs. ikke som et leksikon – her er autoritative kilder bedre)
- Andre studerende kan bygge videre på det professionstema, vi her har grundlagt .
- Andre fag kan opbygge tilsvarende professionstemaer – og måske kan konstruktion af wikitekster bruges som omdrejningspunkt i et tværfagligt samarbejde.
- Siderne skal være brugbare som inspiration for praktikforløb og opgaveskrivning. Det betyder nok også, at der skal føres en vis kvalitetskontrol.

Studerende som læremiddelproducenter

- Danskstuderende, 1. årgang
Studiemønster "Fiktion, dannelse og litteraturpædagogik"
- Didaktisk læremiddel Ingelise Moos: *Fra en anden klode*, DLF
- Udformning af en webside, der supplerer og understøtter materialet.

Rikke Christoffersen,
UC Syddanmark

WEBDANSK'S BLOG

Opgaver

Time 2

OPGAVE 1:
Læs teksten højt for hinanden

OPGAVE 2:
Aftal 6-8 steder i teksten hvor I vil lave et stop.
Læs det første stykke og stop.
Luk øjnene skiftevis og fortæl hinanden hvad I ser for jer.
Skriv det ned.

Time 3

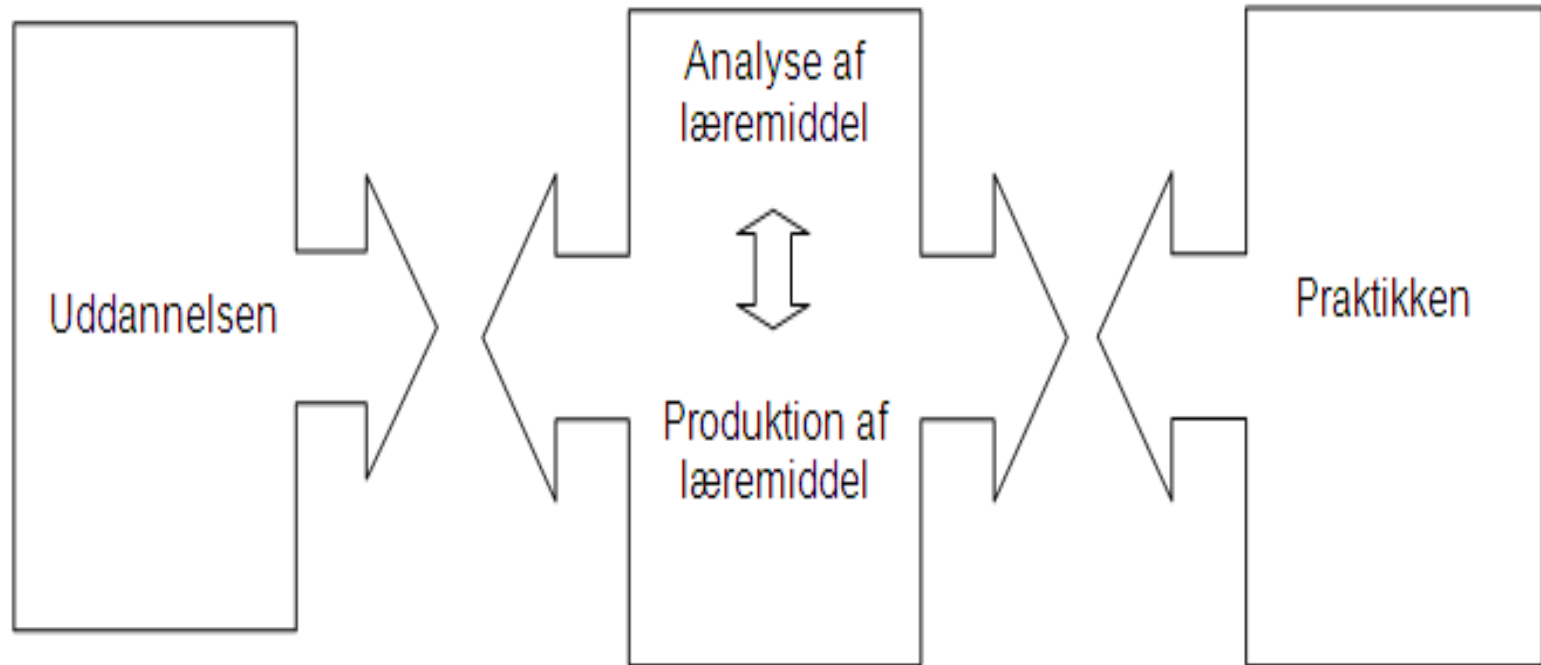
OPGAVE 1:
9 ord i teksten er blå. Ved I hvad de ord betyder?
Skriv en forklaring til hvert af ordene.
I må bruge computeren til at finde ordenes betydning.

OPGAVE 2:
Beskriv personerne: Hovedpersonen, Tante og serveringsdamen.
Fyld trædiagrammet ud med beskrivende ord.

★ Like Be the first to like this page.

Læremidler i læreruddannelsen

Koblede kontekster

Mål

- at kvalificere den studerendes færdighed i at *producere digitalt læremiddel* til danskfaget på baggrund af *fagdidaktiske overvejelser*
- at kunne producere og anvende digitale læremidler som *et læringsrum* (den studerendes egen læreproces)
- at kunne producere og anvende digitale læremidler som *et undervisningsrum* (til brug i praktikken)
- at kunne producere og anvende digitale læremidler som *et kommunikationsrum* (kommunikation og samarbejde med kolleger og forældre)

Professionslæring

Læringsaktiviteter	Metoder	Læremidler	Læringsudbytte
Teoretisk tilegnelse	Selvstudie, forelæsning, oplæg	Artikler, lærebog, e-bog, fysisk forelæsning, videoforelæsning	Tilegnelse af faglige traditioner, teorier, begreber og metoder
Diskussion	Dialogisk undervisning og gruppearbejder	Fysiske uv-rum, online-konferencer, sociale medier	Kommunikere og argumentere om fag og undervisning
Øvelse	Værkstedsarbejde, rollespil, praktik, mesterlære	Simuleringer (fx pædagogiske computerspil) og værksteder	Træning af færdigheder og metoder og håndtering af situationer
Undersøgelse	Feltstudier, projektarbejde, casestudier	Forskningsartikler, netressourcer, empiri fra praksis, cases	Selvstændig håndtering af problemstillinger
Vidensproduktion	Rapporter, opgaver, logbøger, portfolioer, pod- og podcast	Programmer til tekstbehandling og samskrivning, blogs, wikis	Udvikle og udtrykke egen forståelse Producere egne læremidler

Litteratur og projekter

- Læremidler i danskfaget, Carlsen, D. og J. J. Hansen: *At vurdere læremidler i dansk*, Dansk lærerforening 2009
 - Professionsuddannelse og læremidler, Hansen, J. J.: *Professionsuddannelse 2.0*, Tidsskrift for læremiddeldidaktik, nr. 5, 2011, Læremiddel.dk
 - Læremiddelteori, læremiddeltypologi og læremiddelvurdering, Hansen, J. J.: *Læremiddellandskabet. Fra læremiddel til undervisning*, Akademisk forlag 2010
 - Læremidler og didaktik, Hansen, J. J.: *Mellem design og didaktik. Om digitale læremidler i skolen*, Ph.d., SDU 2007, *Didaktik 2.0*, red. Karsten Gynther, Akademisk Forlag 2010 og Graf. S, J. J. Hansen og T. I. Hansen: *Læremidler i didaktikken*, Klim 2012
- Wiedemann. F. og A. von Oettingen (red.): *Mellem teori og praksis – aktuelle udfordringer for pædagogiske professioner og professionsuddannelser*, Syddansk Universitetsforlag 2007
- Nielsen, B., N. G. Nielsen og N. Mølgaard (red.): *Professionsbachelor. Uddannelse, kompetencer og udvikling af praksis*. UCC 2010

